

ΒΗΜMagazino

Η ΑΡΧΗ

28^η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

ΕΝΟΣ ΕΠΙΟΥΣ

ΠΟΛ ΑΛΕΝ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ-ΓΡΙΦΟΣ ΣΤΗ ΣΚΙΑ ΤΟΥ ΓΚΕΪΤΣ Σ. 14

ΣΠΥΡΟΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ Ο ΕΛΛΗΝΑΣ ΤΗΣ MARVEL Σ. 22

ΛΕΣ ΡΟΤΖΕΡΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝΤΑΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΖΩΗ ΣΕ ΚΑΜΠΑ Σ. 12

9 772623 493002 43

28η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

ΜΙΑ ΜΕΓΑΛΕΙΩΔΗΣ ΣΤΙΓΜΗ ΑΝΑΤΑΣΗΣ

Ο φωτογραφικός φακός και οι διανοούμενοι της εποχής καταθέτουν τη μαρτυρία τους για τις πρώτες ημέρες της Ελλάδας στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

ΑΠΟ ΤΟΝ
ΜΑΡΚΟ ΚΑΡΑΣΑΡΙΝΗ

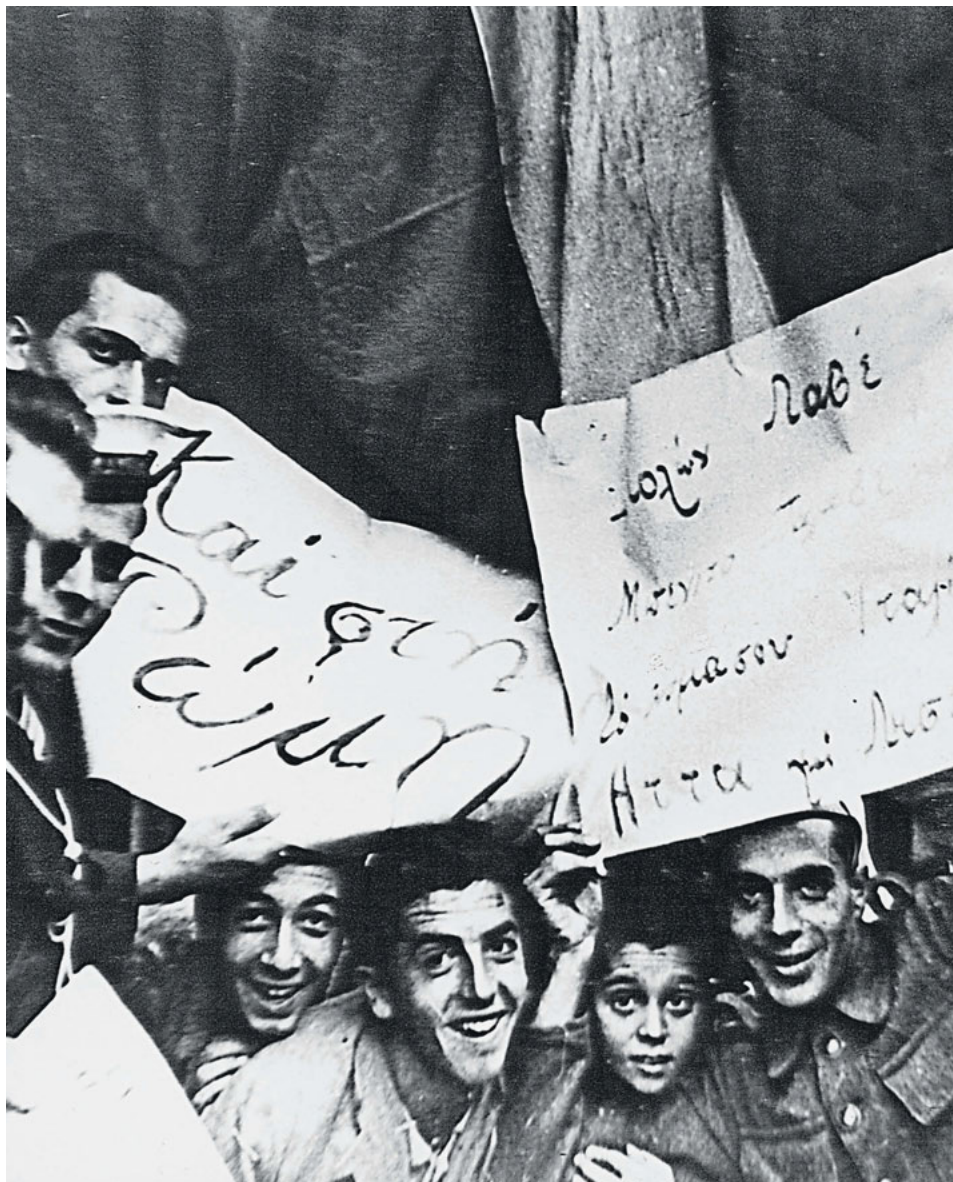
«Δευτέρα, 28. Κοιμήθηκα δύο το πρωί, διαβάζοντας Μακρυγιάννη. Στις τρεις και μισή μια φωνή μέσα από το τηλέφωνο με ξύπνησε: «Έχουμε πόλεμο». Τίποτε άλλο, ο κόσμος είχε αλλάξει. Η αυγή, που λίγο αργότερα είδα να χαράζει πίσω από τον Υμηττό, ήταν άλλη αυγή: άγνωστη. Περιμένει ακόμη εκεί που την άφησα. Δεν ξέρω ακόμη πόσο θα περιμένει, αλλά ξέρω πως θα φέρει το μεγάλο μεσημέρι». Στις 28 Οκτωβρίου 1940 ο Γιώργος Σεφέρης, προϊστάμενος τότε της Διεύθυνσης Εξωτερικού Τύπου στο υπουργείο Τύπου και Τουρισμού, πληροφορείται από πρώτο χέρι την εμπόλεμη κατάσταση της χώρας. Το ιταλικό τελεσίγραφο που επιδίδεται ξημερώματα από τον πρέσβη της Ιταλίας Εμανουέλε Γκράτσι στον Ιωάννη Μεταξά δεν του είναι αναπάντεχο: οι «Μέρες» του διπλωμάτη ποιητή, όπως και το «Πολιτικό Ημερολόγιό» του (αμφότερα από τις εκδόσεις Ικαρος), προδίδουν το δύσθυμο πολεμικό κλίμα που σε όλο το 1940 συνόδευε την επίδραση του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου στην ουδέτερη Ελλάδα. Για τον ίδιο, η αίσθηση των αρχικών ωρών του πολέμου δεν είναι απελευθερωτική. Έχει καθήκοντα να επιτελέσει, να μεταφέρει το διάγγελμα του Μεταξά στο υπουργείο, να δακτυλογραφήσει το διάγγελμα του βασιλιά Γεωργίου Β', ελλείψει δακτυλογράφων, να απαγορεύσει τη μετάδοση τηλεγραφημάτων των ιταλών και γερμανών ανταποκριτών. Ταιριαστή η σεφερική όψη των πραγμάτων, γιατί δίνει το ανεξιχνίαστο των πρώτων στιγμών της εισόδου σε μια μεγάλη περιπέτεια που προορίζεται να

σημαδέψει ανεξίτηλα την Ελλάδα του 20ού αιώνα. Πώς ακριβώς είναι το κλίμα του πολεμικού αυτού φθινοπώρου; Πολλοί – φωτογράφοι, λογοτέχνες, απλοί άνθρωποι – αισθάνονται την ανάγκη να το δουν στον δρόμο. Ο ίδιος ο Σεφέρης γράφει «κατέβηκα στους δρόμους για να ιδώ τα πρόσωπα. Το πλήθος έσπαζε τα τζάμια των γραφείων της Αλα Λιτόρια», της ιταλικής αεροπορικής εταιρείας. «Βουκουρεστίου και Σταδίου» σημειώνει την τοποθεσία ο Γιώργος Θεοτοκάς, ο οποίος επίσης περιγράφει τη σκηνή ως αυτόπτης στα «Τετράδια Ημερολογίου»

(εκδ. Εστία). «Η γενική εντύπωση είναι ότι θα περάσουμε ειρηνικό χειμώνα. Την άνοιξη πια ο Θεός βοηθός!» ήταν η δική του καταγραφή στις 27 Οκτωβρίου. Το πρωί της επομένης όμως ξυπνά «με τις καμπάνες που σημαίνουν την κήρυξη του πολέμου και τον πρώτο συναγερμό». Ο «ωραιότατος καιρός» και η «έξαψη» που νιώθει γύρω του δίνουν «στην ημέρα που αρχίζει μια όψη εορτάσιμη, πανηγυρική». Από την Κηφισιά, όπου μένει, παίρνει το λεωφορείο για την Αθήνα, ξεχνιέται διαβάζοντας εφημερίδα, όχι όμως τόσο ώστε να μην παρατηρήσει ότι «οι επιβάτες

μιλούν για τον πόλεμο με πολλή ψυχραιμία και κάποτε με ευθυμία». Μετά τους Αμπελοκήπους βλέπει μια στρατιωτική μονάδα: «Οι στρατιώτες είναι άοπλοι. Είναι πολύ νέοι και καλά ντυμένοι. Τραγουδούν, γελούν, και παίζουν φάπες, κάνουν σαν παιδιά που ξεκινούν για μια ευχάριστη εκδρομή». Αργότερα, «πλήθη νέων, με στολές της ΕΟΝ ή με πολιτικά, έχουν χυθεί στους κεντρικούς δρόμους με λάβαρα, σημαίες, δάφνες, μουσικές. [...] Ο κόσμος συμμετέχει σ' αυτές της εκδηλώσεις, χειροκροτεί, ζητωκραυγάζει. Είχα πολλά, πάρα πολλά χρόνια να δω τέτοιο

ενθουσιασμό στην Αθήνα. Αισθάνεται κανείς ένα πάθος μες στον αέρα [...]. Και μια τέλεια εθνική ενότητα». Σχηματίζεται αυθόρμητα μια διαδήλωση προς τη λεωφόρο Κηφισίας που αποδοκιμάζει την ιταλική πρεσβεία και φωνάζει «ζήτω» έξω από τη βρετανική – «όταν πέρασε από τη γερμανική πρεσβεία κράτησε απόλυτη σιγή». Οπωσδήποτε, η έξαψη κατακάθεται γρήγορα. Σε όλες τις μαρτυρίες της εποχής εμφανίζονται οι συνεχόμενοι συναγερμοί που διακόπτουν εργασία, συναντήσεις, μετακινήσεις. Οι ειδήσεις από το μέτωπο τις πρώτες ημέρες του Νοεμβρίου είναι συγκεχυμένες. Αναδεικνύεται η «δυσκολία ν' αλλάξεις ένα σωρό ανθρώπους», κατά τον Σεφέρη, «να τους κάνεις, από ουδέτεροι που ήταν, πολεμικούς». Ο Θεοτοκάς συναντά «μια γριά προσφυγίνα», πανικόβλητη, της οποίας η μνήμη πηγαιίνει στο 1922 και του μιλά «για την καταστροφή της Σμύρνης, για τα πτώματα στους δρόμους». Στις 18 Νοεμβρίου φτάνουν στην πρωτεύουσα λεωφορεία με τους πρώτους τραυματίες. Η κατάσταση αποκτά χαρακτήρα πανηγυρικό, όπως και στις περιπτώσεις της κατάληψης

● «Και στη Ρώμη», «Μολών λαβέ». Συνθήματα και πρόσωπα δείχνουν ξεκάθαρα την ψυχική ανάταση των αρχικών ημερών του πολέμου.

**Οι στρατιώτες
είναι άοπλοι.
Είναι πολύ
νέοι και καλά
ντυμένοι.
Τραγουδούν,
γελούν, και
παίζουν φάπες,
κάνουν σαν
παιδιά που
ξεκινούν για
μια ευχάριστη
εκδρομή**

ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΟΤΟΚΑΣ

Επιστράτευση
1940. Αναζητώντας
τα ονόματα στις
καταστάσεις.

Το δίδυμο Γκέιτς - Άλεν το 1984, την εποχή που οι σχέσεις τους είχαν ήδη διαταραχθεί. Οι δύο άνδρες έγιναν θρύλοι ιδρύοντας τη Microsoft το 1975 και έκτοτε η σχέση τους γνώρισε πολλές διακυμάνσεις.

PAUL ALLEN

Η ΙΔΙΟΦΥΪΑ ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΚΕΪΤΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΟ ΝΑΣΤΟ

Το όνομά του δεν έγινε ποτέ τόσο γνωστό όσο αυτό του τέως στενού συνεργάτη του Μπιλ Γκέιτς, όμως ο κόσμος μας δεν θα ήταν ο ίδιος χωρίς τον Πολ Αλεν, ο οποίος πέθανε πριν από μερικές ημέρες σε ηλικία 65 ετών, από λέμφωμα non-Hodgkin, αφήνοντας πίσω του μια τεράστια περιουσία. Ο μοναχικός δισεκατομμυριούχος υπήρξε μία από τις κινητήριες δυνάμεις που δημιούργησαν τον κολοσσό Microsoft και πρωτεργάτης των καινοτόμων εξελίξεων που καθόρισαν την περίοδο κατά την οποία οι προσωπικοί υπολογιστές μετατράπηκαν από χόμπι για λίγους σε κάτι απολύτως απαραίτητο για κάθε νοικοκυριό ή επαγγελματική δραστηριότητα, ανοίγοντας τον δρόμο για κάθε είδους γκάτζετ. Ο θάνατός του φώτισε πάντως μια άβολη αλήθεια. Παρά την πλούσια φιλανθρωπική του δραστηριότητα, τη διακριτική δημόσια παρουσία του και τις εξωφρενικές πολυτέλειες του βίου του, είναι σχεδόν απίστευτο το πόσο λίγα γνωρίζουμε πραγματικά για αυτόν τον μυστηριώδη τύπο που δεν έκανε ποτέ δική του οικογένεια και έμοιαζε να ξοδεύει τα πλούτη του με τη mentalité αιώνιου εφήβου.

Ο Αλεν γεννήθηκε τον Ιανουάριο του 1953 στο Σιάτλ, γιος ενός βιβλιοθηκάρου και μιας δασκάλας· κληρονόμησε και από τους δύο την αγάπη για τα βιβλία. Στο ιδιωτικό σχολείο όπου φοιτούσε έγινε φίλος με τον κατά δύο χρόνια νεότερό του Μπιλ Γκέιτς – τους ένωσε το πάθος τους για την τεχνολογία και τους υπολογιστές. Πετυχαίνοντας στις εισαγωγικές του εξετάσεις (SAT) το τέλειο σκορ 1600, ξεκίνησε τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο της Πολιτείας Ουάσιγκτον αλλά δύο χρόνια αργότερα τα παράτησε για να εργαστεί στην εταιρεία Honeywell στη Βοστώνη, κοντά στο Χάρβαρντ, όπου ήταν πλέον φοιτητής ο Γκέιτς. Ο Αλεν έπεισε τον κολλητό του να αφήσει και αυτός τις σπουδές του για να φτιάξουν μαζί μια εταιρεία.

Τα κομπιούτερ τα έλεγαν τότε μικροϋπολογιστές και ο Αλεν έδωσε το 1975 στην εταιρεία τους το όνομα Micro-Soft, ταιριαστό για έναν προμηθευτή λογισμικού (software) σε microcomputers – αξίζει να αναφέρουμε πως ο όρος PC υιοθετήθηκε αρκετά χρόνια αργότερα. Το πρώτο τους προϊόν ήταν μια απλουστευμένη εκδοχή της γλώσσας προγραμματισμού Basic. Η

Απέκτησε μια τεράστια περιουσία χάρη στη Microsoft, όμως ο δραστήριος επιχειρηματίας και γενναιόδωρος φιλάνθρωπος έζησε μια αινιγματική προσωπική ζωή και διέγραψε μια επαγγελματική πορεία στην οποία έπεφτε πάντα βαριά η σκιά του Μπιλ Γκέιτς.

τύχη τούς χαμογέλασε όταν πρότειναν στην – παγκόσμια αυτοκρατορία τότε – IBM να δημιουργήσουν το λειτουργικό σύστημα για το πρώτο της PC. Δεν το είχαν έτοιμο, όμως ξεχείλιζαν από πειθώ και εργατικότητα. Χάρη στις διαπραγματεύσεις του Αλεν η Microsoft αγόρασε ένα σύστημα από κάποιον προγραμματιστή στο Σιάτλ και οι δύο φίλοι έπεσαν με τα μούτρα στη διαμόρφωση του κώδικά του. Ετσι εγένετο το ορόσημο MS-DOS (Microsoft Disk Operating System). Γρήγορα ωστόσο φάνηκε πως οι δύο επίδοξοι μεγιστάνες διαπνέονταν από διαφορετική επαγγελματική φιλοσοφία. Οι τσακωμοί και οι εντάσεις τέθηκαν στο ημερήσιο πρόγραμμα. Οι σχέσεις του Αλεν ήταν τεταμένες όχι μόνο με τον Γκέιτς, αλλά και με τον Στιβ Μπάλμερ, μεγαλοστέλεχος που τελικά διαδέχθηκε τον Γκέιτς στη θέση του διευθύνοντος συμβούλου. Στην αυτοβιογραφία του με τίτλο «Idea Man: A Memoir by the Co-founder of Microsoft» (εκδ. Portfolio) που κυκλοφόρησε το 2011, ο Αλεν περιγράφει πώς κρυφάκουσε άθελά του τους δύο άνδρες να συζητούν την ενδεχόμενη μείωση του δικού του ποσοστού ιδιοκτησίας της επιχείρησης. «Με κατη-

Με ένα καπέλο και ένα τριαντάφυλλο στη θέση όπου συνήθως καθόταν τήμψαν οι Portland Trail Blazers τον ιδιοκτήτη της ομάδας τους, που έφυγε από τη ζωή στις 15 Οκτωβρίου.

● Η νέα, πυραμοειδής
γυάλινη οροφή
που επιτρέπει
στο φυσικό φως
να πλημμυρίσει
τους χώρους του
μουσείου.

ΣΚΑΝΔΙΝΑΒΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Η ανακαίνιση του Εθνικού Μουσείου στη Στοκχόλμη δίνει μια νέα, ανάλαφρη πνοή σε ένα βαρύ κτίριο του 19ου αιώνα.

ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΡΙΑΕΝΑ
ΑΣΤΡΑΠΕΛΛΟΥ

Είναι ένα κτίριο στιβαρό και στεγάζει τους θησαυρούς τέχνης της Σουηδίας στη μικρή χερσόνησο Μπλα-ζεχόλμεν της κεντρικής Στοκχόλμης. Χρειαζόταν όμως μια εξίσου στιβαρή ανακαίνιση και γι' αυτό παρέμενε κλειστό τα τελευταία πεντέμισι χρόνια προκειμένου να υποστεί το απαραίτητο λίφτινγκ. Πρόσφατα, όμως, το σουηδικό Εθνικό Μουσείο άνοιξε ξανά τις πύλες του στους επισκέπτες καθώς ο βασιλιάς Κάρολος ΙΣΤ' Γουσταύος έκοψε μια σεμνή, μικρή κόκκινη κορδέλα στην είσοδό του στα μέσα Οκτωβρίου, ενώ ένας ευμεγέθης πορφυρός φιόγκος δέσποζε πάνω από τα κεφάλια των επισήμων αγκαλιάζοντας την πρόσοψη του κτιρίου.

Πλέον το Nationalmuseum είναι ένα οικοδόμημα αισθητά ανάλαφρο και με νέες προσθήκες, με στόχο να προσεγγίσει σημαντικά μεγαλύτερο όσο και νεανικότερο κοινό. Εξ ου και προβλέφθηκε η διαμόρφωση μιας γλυπτοθήκης στο νότιο τμήμα της αυλής του μουσείου, η οποία είναι λουσμένη στο φως χάρη στην καινούργια, πυραμιδοειδή, γυάλινη οροφή. Ή η δημιουργία ενός χώρου ονόματι «The Treasury», όπου

Στο κτίριο άνοιξαν περισσότερα από 300 παράθυρα που παρέμεναν κλειστά από τη δεκαετία του '30, ενώ οι τοίχοι βάφθηκαν σε έντονα φωτεινά χρώματα.

στεγάζονται πλέον μικρά αντικείμενα, όπως για παράδειγμα 600 μινιατούρες πορτρέτων επιφανών προσωπικοτήτων και μια συλλογή από κοσμήματα που αποκτήθηκε πρόσφατα. Τέλος, το μουσείο μπορεί να καυχιέται και για το νέο του café-εστιατόριο 300 θέσεων, ένα ιδανικό meeting point για τους φιλότεχνους της πόλης. Στην ουσία πρόκειται για ένα εναλλακτικό «living room» που προέκυψε από τη συνεργασία σουηδών ντιζάινερ (Μάτι Κλενέλ, TAF Studio, Καρίνα Σεθ Αντερσον και Στίνα Λέφγκρεν), οι οποίοι ταξίδεψαν μαζί στις σκανδιναβικές χώρες και αλίευσαν κι άλλους ομοτέχνους του (περίπου 30 τον αριθμό). Οι ίδιοι ήρθαν σε επαφή και με μικρές εταιρείες παραγωγής αντικειμένων, προκειμένου να δημιουργήσουν έναν χώρο που αντανακλά τις σχεδιαστικές επιδιώξεις του νέου αίματος των δημιουργικών ανθρώπων της περιοχής.

Εξάλλου, είναι η πρώτη φορά που γίνεται ολική ανακαίνιση στο Εθνικό Μουσείο απ' όταν πρωτάνοιξε τις πόρτες του το 1866, οπότε έπρεπε αυτή να είναι εντυπωσιακή, έστω με τον σουηδικό διακριτικό τρόπο. Είμαστε σίγουροι ότι τηρήθηκε η περίφημη σουηδική «φειδώ» όσον αφορά και στην οικονομική διαχείριση και καθεμία από τις 1,2 δισ. σουηδικές κορόνες (περίπου 116 εκατ. ευρώ) που απατηθήκαν για την ανακαίνιση ξοδεύτηκαν με σοφία.

Την ευθύνη τής εκ βάθρων ανακαίνισης φέρει το αρχιτεκτονικό γραφείο Wingårdhs and Wikerstål Arkitekter και χάρη σε ορισμένες αποφασιστικές κινήσεις το κτίριο του 19ου αιώνα κατακτά πλέον δικαιωματικά και τον 21ο. Οι σουηδοί ιθύνοντες ήθελαν να σεβαστούν τον αρχικό σχεδιασμό του πρώσου αρχιτέκτονα Αουγκουστ Φρίντριχ Στίλερ (δημιουργός και του Neues Museum στο Βερολίνο), ο οποίος το δημιούργησε εμπνευσμένος από την αναγεννησιακή αρχιτεκτονική του ιταλικού Βορρά. Μαζί λοιπόν με το

BRUNO EHRS

BRUNO EHRS

Η εξωτερική όψη του Nationalmuseum, το οποίο άνοιξε πρόσφατα τις πύλες του έπειτα από την πενταετή ανακαίνισή του.

BRUNO EHRS

ΣΠΥΡΟΣ ΜΙΧΑΛΑΚΗΣ ΚΒΑΝΤΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ BLOCKBUSTER

Από το Κολλέγιο Αθηνών στο MIT της Βοστώνης και από το «κβαντικό φαινόμενο Hall» στις χολιγουντιανές παραγωγές της Marvel με την ιδιότητα του επιστημονικού συμβούλου, η πορεία του 38χρονου ερευνητή φυσικομαθηματικού διαγράφεται σταθερά ανοδική.

ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΡΙΑΕΝΑ
ΑΣΤΡΑΪΕΛΛΟΥ

Όταν ήταν μικρός, ο Σπύρος Μιχαλάκης δεν διάβαζε κόμικς. Δεν γνώριζε λοιπόν τη Marvel, ούτε ότι υπήρχε, ήδη από το 1976, ένα μέρος που είχε δημιουργήσει η εκδοτική εταιρεία και λεγόταν Microverse, δηλαδή ένα μικροσκοπικό σύμπαν όπου τοποθετείτο η πλοκή των απίθανων ιστοριών του αθάνατου ήρωα Prince Wayfinder και για το οποίο είχε γίνει για πρώτη φορά αναφορά σε ένα τεύχος του «Captain America» το 1943. Θα το μάθαινε για τα καλά δύο δεκαετίες αργότερα, όταν η Marvel Studios θα τον καλούσε στα κινηματογραφικά πλατό Pinewood της Ατλάντα το 2014 προκειμένου να της δανείσει τα φώτα του σε μια νέα της παραγωγή.

Η ταινία ήταν ο «Ant-Man», ο Ανθρωπος-Μυρμήγκι (2015) και πρωταγωνιστής της ο Πολ Ραντ. Σύσσωμο το επιτελείο της Marvel μαζι με τον ηθοποιό αλλά και συν-σεναριογράφο Ραντ τον ήθελαν για να δημιουργήσει ένα νέο μικροπεριβάλλον με άλλο όνομα ειδικά για την ταινία. «Ε, τότε εγώ τους μίλησα για το Quantum Realm (το κβαντικό βασίλειο). Είναι κι αυτό ένα μικροσύμπαν, όπως το Microverse, αλλά διαθέτει δύο πολύ σημαντικές διαφορές. Ενώ το Microverse υφίσταται στο εκατομμύριο του μέτρου, το Quantum συμβαίνει στο τρισεκατομμύριο του μέτρου. Σε αυτό έχεις κβαντομηχανικά φαινόμενα που εμφανίζονται για πρώτη φορά. Στο παρελθόν, το Microverse δεν είχε καμία σχέση με την κβαντομηχανική, ήταν απλώς ένα

μέρος στον κόσμο που όλοι ήταν απλώς μικρότεροι. Στο Quantum Realm αποκτάς και υπερδυνάμεις, όπως βλέπουμε στο «Ant-Man». Αυτό ήταν δική μου ιδέα. Συνοπτικά, είναι ακόμη πιο μικρό και πιο περίπλοκο και πιο όμορφο και πολύ πιο ενδιαφέρον» εξηγεί ο φυσικός μαθηματικός Μιχαλάκης, ο οποίος είναι επιστημονικός σύμβουλος σε ταινίες του Χόλιγουντ. Δηλαδή θα μπορούσε η επιστήμη να καταστήσει δυνατή τη δημιουργία ενός τέτοιου σύμπαντος; «Δεν θα μπορούσε, γιατί ο χώρος μεταξύ των σωματιδίων δεν είναι τόσο μεγάλος ώστε να είναι εφικτή μια τέτοια σμίκρυνση. Όταν γίνεσαι τόσο μικρός, χάνεις την ατομικότητά σου. Γιατί αρχίζεις και χάνεις τη σχέση σου με το περιβάλλον γύρω σου, πράγμα που σημαίνει ότι ο χώρος και ο χρόνος που σε κρατούν σε αυτή τη στιγμή εξαφανίζονται. Όταν εξαφανίζονται αυτά, εξαφανίζονται και οι σχέσεις μεταξύ των δικών σου μορίων, οπότε είσαι περισσότερο ένα νέφος πιθανοτήτων» εξηγεί με μια πολύ ελαφρά υποψία αμερικανικής προφοράς στη φωνή του. Ο Spyridon ή Σπύρος Μιχαλάκης είναι όμως 100% Έλληνας. Γεννήθηκε το 1980 στα Σπάτα, σε μια οικογένεια με τρία αγόρια τα οποία μετά τη φοίτησή τους στο Κολλέγιο Αθηνών έφυγαν κατευθείαν για σπουδές στις ΗΠΑ και στο MIT. Οι σπουδές του μεσαίου στη σειρά Σπύρου ήταν πάνω στην Επιστήμη Υπολογιστών και στα Μαθηματικά. Το επακόλουθο διδακτορικό στο Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας στο Ντέιβις

(UC, Davis) όπου οδηγήθηκε χάρη στις σπουδές της κοπέλας του, ήταν πάνω στην κβαντομηχανική των υπολογιστών αλλά και στη μαθηματική φυσική. Κοιτώντας, πάνω στο «πώς τα μαθηματικά μπορούν να εξηγήσουν το σύμπαν και τους νόμους της φύσης πέρα από συγκεκριμένα μοντέλα φυσικής» όπως εξηγεί. Η Καλιφόρνια και συγκεκριμένα το Λος Άντζελες, όπου πλέον ο Μιχαλάκης είναι ερευνητής στο Institute for Quantum Information and Matter στο Τεχνολογικό Ινστιτούτο της Καλιφόρνια (Caltech), είναι και η Μέκκα του κινηματογράφου με χιλιάδες «προσκυνητές» εργαζομένους που μπορεί να γνωρίσεις σε ένα δείπνο και να σου ανοίξουν εντελώς τυχαία τις πύλες της. Κάπως έτσι, μιλώντας για τη ζωή και την επιστήμη στο UC Davis, ο Μιχαλάκης έπεσε σε έναν γνωστό του Εντ Σόλομον, σεναριογράφου της ταινίας «Men in Black», που σκέφτηκε ότι θα είχε ενδιαφέρον να τους γνωρίσει. Ο, σύντομα φίλος του, Σόλομον, με τον οποίο συνεργάστηκαν στο σενάριο της ταινίας «Η συμμορία των μάγων 2», τον γνώρισε στη Σάρον Στόουν, στον Κιάνου Ρίβς και σε άλλα υπέρλαμπρα αστέρια του Χόλιγουντ. Παράλληλα, ο Σον Κάρολ, καθηγητής στο Caltech, τον σύστησε με ορισμένους πολύ σημαντικούς ανθρώπους. Γνώριζε από πρώτο χέρι πώς γίνεται η συμβουλευτική πάνω σε θέματα επιστήμης στο Χόλιγουντ, δεδομένου ότι η γυναίκα του ήταν η πρώτη διευθύντρια του Science & Entertainment Exchange, που ιδρύθηκε από την Εθνική Ακαδημία Επιστημών των ΗΠΑ (United

States National Academy of Science, NAS) το 2008 για να φέρνει σε επαφή επιστήμονες και Χόλιγουντ. Σήμερα ο Μιχαλάκης είναι πολύ γνωστός στους δημιουργούς της βιομηχανίας του θεάματος. Σκηνοθέτες όπως ο Τζέιμς Κάμερον ή σεναριογράφοι όπως ο Πολ Ραντ, όταν θέλουν βοήθεια με την αληθοφάνεια κάποιου σεναρίου απευθύνονται σε αυτόν. Εφέτος επανήλθε με την ταινία «Ο Ant-Man και η σφήκα», όπου ο Πολ Ραντ αυτή τη φορά δεν συρρικνώνεται αλλά γίνεται και γιγάντιος, ενώ είναι επιστημονικός σύμβουλος και στο «Captain Marvel» (2019) των Άννα Μπόντεν και Ράιαν Φλεκ, όπου επανεμφανίζεται με κάποιον τρόπο το Κβαντικό Βασίλειο. Η Δυτική Ακτή ταιριάζει στον Σπύρο Μιχαλάκη.

Το «κβαντικό φαινόμενο Hall»

Στην ηλιόλουστη Καλιφόρνια ξέφυγε από το κρύο του MIT και της Βοστώνης και βρήκε λίγο από το κλίμα της Ελλάδας. Το κυριότερο, όμως, είναι ότι βρήκε τις ιδανικές συνθήκες για να τελειώσει το διδακτορικό του το 2008 και έναν χρόνο μετά να λύσει – σε συνεργασία με τον ερευνητή της Microsoft Μάθιου Χέιστινγκς – «ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της χιλιετίας»: έναν γρίφο που σχετίζεται με το περίφημο κβαντικό φαινόμενο Hall. «Σχεδόν κανείς δεν ξέρει ότι είναι το πιο σημαντικό πρόβλημα φυσικής τον τελευταίο αιώνα, για το οποίο έχουν δοθεί επτά Νομπελ μέχρι στιγμής σε όσους επιστήμονες συνέβαλαν στην κατανόησή του» εξηγεί ο Μιχαλάκης. Γιατί, καλή η Marvel, η Σάρον Στόουν και τα κόκκινα χαλιά, όμως ο ίδιος είναι ένας επιστήμονας αξιόσεων. Τι είναι, όμως, το κβαντικό φαινόμενο Hall; Η ιστορία του συγκεκριμένου φαινομένου ξεκινάει το 1879 όταν πρωτοέγινε γνωστό ως «Φαινόμενο Hall».

● Στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο το 1996, στην απονομή των βραβείων για την Εθνική Μαθηματική Ολυμπιάδα.

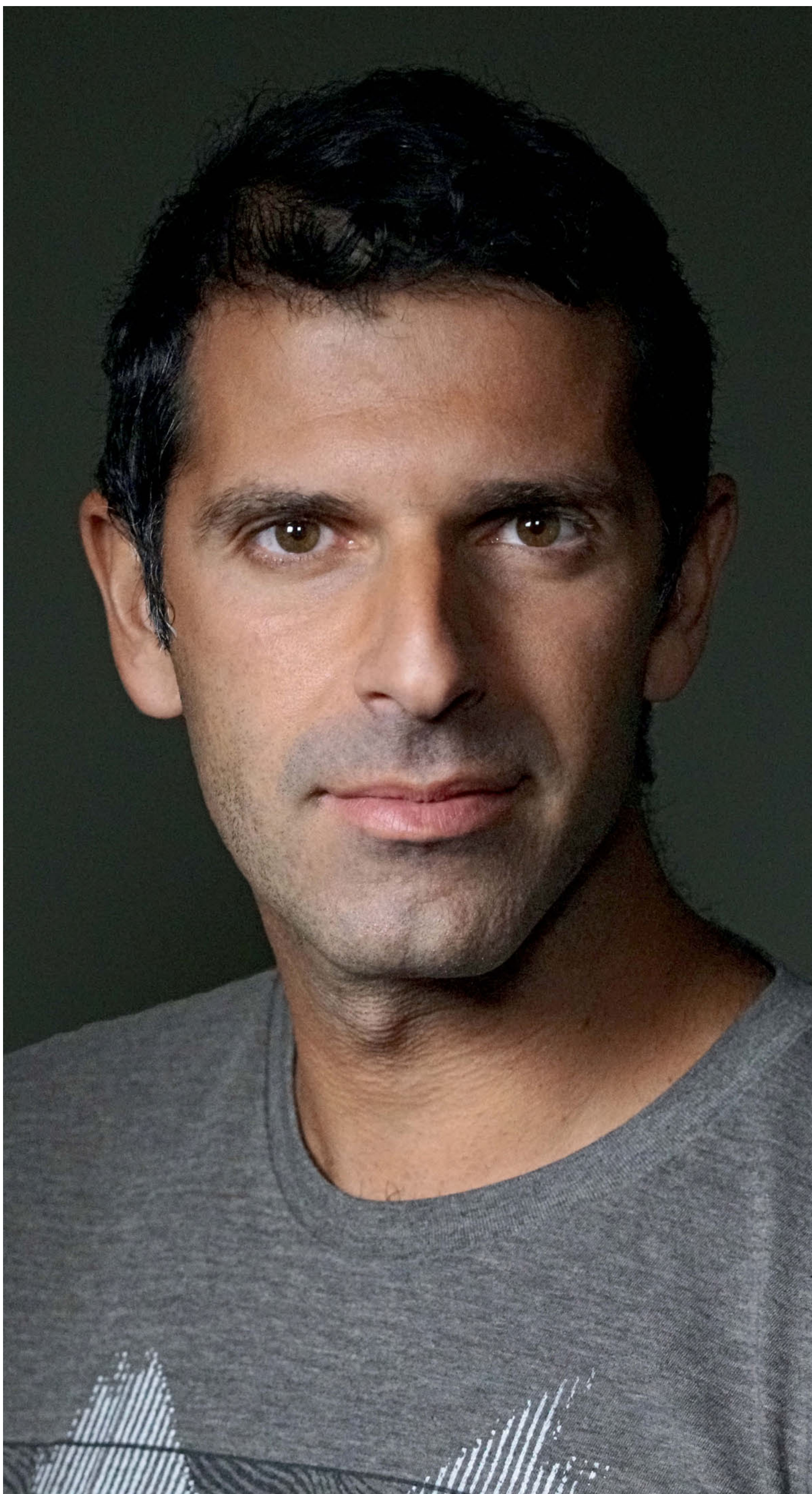

**Στον
αθλητισμό
έμαθα ότι
στη ζωή
δεν υπάρχει
κάτι που δεν
μπορείς να
κάνεις. Δεν
υπάρχουν
πράγματα
στα οποία
δεν
μπορείς να
εξελιχθείς,
γιατί δεν
προσπαθείς
να γίνεις
καλύτερος
από κάποιον
άλλον, αλλά
από τον
ίδιο σου τον
εαυτό**

Ο Σπύρος
Μιχαλάκης τον
Σεπτέμβριο
του 2017.

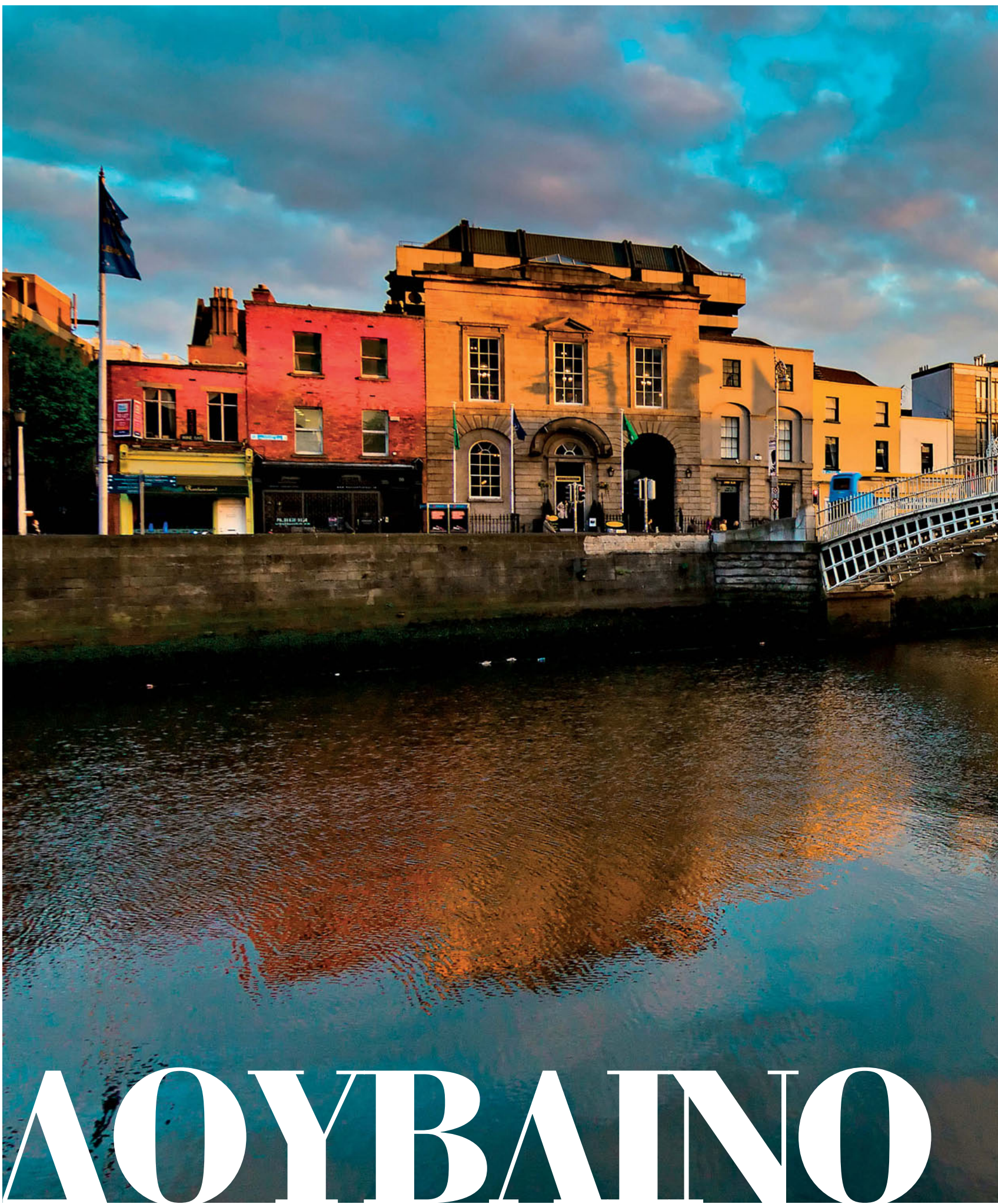

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΑ ΒΙΑΟ

Διάβαζα, προτού πάω στο Δουβλίνο, πως τους Ιρλανδούς τούς θεωρούν (και τους αποκαλούν) «Έλληνες της Βόρειας Ευρώπης». Εγώ, για να πω την αλήθεια, ομοιότητες ανάμεσα στους δύο λαούς δεν βρήκα (πιο κοντά μας αισθάνθηκα τους Σκωτσέζους, για πολλούς και διάφορους λόγους), δεν θα τα χαλάσουμε όμως γι' αυτό. Είμαι σίγουρος πως θα συμφωνήσουμε, όσοι έχουμε επισκεφθεί αυτό το γεμάτο θρύλους νησί δίπλα στην Αγγλία, πως η πρωτεύουσά του είναι μια πόλη γοητευτική και όμορφη. Ενα μικρό Λονδίνο, και τη χαρακτηρίζω έτσι όχι μόνο για τη μικρότερη έκτασή της αλλά και για τα χαμηλότερα κτίριά της, γεγονός που της δίνει πιο ανθρώπινες διαστάσεις, αλλά και τον αέρα μιας γραφικής κωμόπολης που όμως σου παρέχει όλα όσα μπορεί να σου παρέχει μια ευρωπαϊκή μεγαλούπολη.

Είχα μια περίεργη αίσθηση όσες ημέρες έμεινα στο Δουβλίνο. Ενώ το ξενοδοχείο μου ήταν στο κέντρο της πόλης, νόμιζα πως βρίσκομαι στην εξοχή: πράσινο παντού, ησυχία, ηρεμία, σχετικά αργοί ρυθμοί... Και οι μυρωδιές της φύσης: αυτή του βρεγμένου (με τόση βροχή που πέφτει) ξύλου και εκείνη του δροσερού (ενίοτε και αφόρητα παγωμένου) αέρα που έρχεται από τη θάλασσα περνώντας πάνω από τις εκτάσεις με το γρασίδι και τα σπαρτά, μεταφέροντας δηλαδή ένα χαρμάνι από αναζωογονητικές, ολόφρεσκες ευωδιές. Βεβαίως, από την ηρεμία της εξοχής εύκολα βρισκόσουν στο απόλυτο πάρτι όταν, περπατώντας λίγα τετράγωνα, έφτανες στην περιοχή με τις παμπ. Όπως τη φαντάζεστε είναι και αυτή: γραφική, χαρούμενη, πολύχρωμη και γεμάτη μεθυσμένους – έστω, ζαλισμένους – Ιρλανδούς (και τουρίστες), τα Σαββατοκύριακα κυρίως. Πολύ ποτό!

Εγώ δεν πίνω (πολύ), οπότε νηφάλιος κατέγραψα όλα όσα θέλω τώρα να σας μεταφέρω, σκαρώνοντας έναν μικρό οδηγό για μια πρώτη γνωριμία με τη γενέτειρα, μεταξύ άλλων, του Γουίλιαμ Μπάτλερ Γέιτς, του Τζορτζ Μπέρναρντ Σο, του Τζέιμς Τζόις, του Σάμιουελ Μπέκετ και του Οσκαρ Ουάιλντ. Πλούσια η λογοτεχνική παράδοση του Δουβλίνου – έχει εξάλλου ανακηρυχθεί από την UNESCO «Πόλη της λογοτεχνίας». Πλούσια

Βιβλιόφιλοι και μη σπεύδουν στην καταπράσινη γενέτειρα του Τζόις, του Μπέκετ και του Ουάιλντ για εντατικά μαθήματα ποιότητας ζωής.

ΚΟΣΜΑΣ ΒΙΑΟΣ

Εντονα χρώματα στους τοίχους, στις πόρτες και στα παράθυρα των παμπ και των εστιατορίων, με το χαρακτηριστικό πορτοκαλί - καφέ του τούβλου να κυριαρχεί παντού.

και η ιστορική παράδοσή του, όπως έχει αποτυπωθεί στους δρόμους και στις γειτονιές του. Στο κέντρο της ιρλανδικής πρωτεύουσας δεσπόζει το βικτωριανό St Stephen's Green, ένα μεγάλο πάρκο που είναι πραγματικά απόλαυση να το περπατάς – αν δεν βρέχει. Εκεί κοντά, στην πλατεία Μέριον με το άγαλμα του Ουάιλντ, βρίσκεται και το σπίτι του... ευφύεστερου τέκνου της πόλης, δηλαδή μία από τις οικίες όπου έζησε ο συγγραφέας όταν ήταν παιδί. Στους γύρω δρόμους θα δείτε θαυμάσιες βικτωριανές κατοικίες. Στο Φίνιξ Παρκ θα επισκεφθείτε τον ιστορικό Ζωολογικό Κήπο του Δουβλίνου: εδώ γεννήθηκε το 1919 το λιοντάρι που χρησιμοποιήθηκε στο σήμα-λογότυπο των στούντιο της Metro-Goldwyn-Mayer.

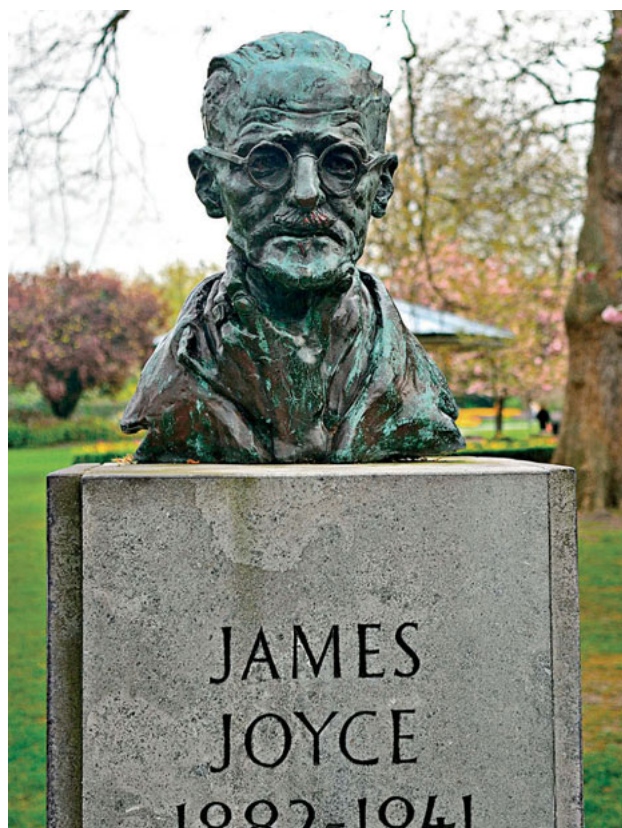

●
Λιπή και κομψή, η Ha'penny Bridge (1816) είναι η διασημότερη γέφυρα του Δουβλίνου, την οποία παλαιότερα για να τη διασχίσεις έπρεπε να δώσεις μισή πένα.

Από το St Stephen's Green ξεκινά η πεζοδρομημένη και άκρως εμπορική Grafton street, η οποία καταλήγει στην πλατεία College Green με το παλιό Ιρλανδικό Κοινοβούλιο και το Trinity College, το παλαιότερο και πιο διάσημο πανεπιστήμιο της Ιρλανδίας – απαραίτητη η επίσκεψη στην εντυπωσιακή βιβλιοθήκη του. Το ίδρυσε το 1592 η βασίλισσα Ελισάβετ Α' της Αγγλίας, ενώ ο Ουάιλντ και ο Μπέκετ περιλαμβάνονται στους αποφοίτους του. Στα υπόγεια του χτισμένου το 1204 Κάστρου του Δουβλίνου έχουν διασωθεί ερείπια από προϋπάρχον οχυρό των Βίκινγκς. Στους κήπους του βρισκόταν η Dubh Linn, η μαύρη πισίνα που σύμφωνα με μια εκδοχή έδωσε το όνομά της στην πόλη. Ο καθεδρικός

ναός του Χριστού χρονολογείται από το 1030. Στην κρύπτη του φυλάσσονται, μεταξύ άλλων, οι μούμιες μιας γάτας και ενός ποντικού που οι Δουβλινέζοι αποκαλούν Τομ και Τζέρι. Στο παρακείμενο μουσείο Dublinia θα ενημερωθείτε για τη μακραίωνη ιστορία της πόλης, για το μεσαιωνικό παρελθόν της και για τις παραδόσεις των Βίκινγκς – περισσότερη ιστορία στο Little Museum of Dublin. Δεν είστε πολύ μακριά από τον ναό του Αγίου Πατρικίου, του προστάτη της χώρας. Μπορείτε να τον επισκεφθείτε, αλλά και να παρακολουθήσετε κάποια από τις συναυλίες που δίνονται εκεί. Το Kilmainham Gaol Museum (πιο απομακρυσμένο από το κέντρο, αλλά εύκολα προσβάσιμο και με τα πόδια) ήταν φυ-

λακές που λειτουργούσαν από το 1796 έως το 1924. Σήμερα είναι εκθεσιακός χώρος. Εκεί κρατήθηκαν (και εκτελέστηκαν) οι περισσότεροι ηγέτες του αγώνα για την ανεξαρτησία από τους Αγγλους. Εκεί έχουν γυριστεί και σκηνές από πολλές διασημες ταινίες, ανάμεσά τους οι «Ληστεία α λα ιταλικά», «Εις το όνομα του πατρός», «Μάικλ Κόλινς, ο επαναστάτης» και «Ο άνεμος χορεύει το κριθάρι». Θεωρούνταν από τις πρωτοπόρες φυλακές της Ιρλανδίας και της Μεγάλης Βρετανίας, καθώς οι συνθήκες που επικρατούσαν ήταν πιο ανθρώπινες από εκείνες σε άλλα σωφρονιστικά ιδρύματα. Μάλιστα, την περίοδο του Μεγάλου Λιμού (από το 1845 έως το 1852) χιλιάδες πεινασμένοι κάτοικοι

●
Διαπρεπές τέκνο της πόλης, ο Τζέιμς Τζόις τιμάται πάντα από τους Δουβλινέζους, για τους οποίους τόσο εμπνευσμένα είχε μιλήσει στην ομώνυμη συλλογή διηγημάτων του.